

67. ročník HVIEZDOSLAVOV KUBÍN 2021

- **okresné kolo** celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky Hviezdoslavov Kubín
v umeleckom prednese poézie a prózy,
v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých

pre okres Ružomberok

- propozície okresnej prehliadky ZUČ -

Vyhlasovateľ:

Liptovské kultúrne stredisko v Liptovskom Mikuláši z poverenia Žilinského samosprávneho kraja

Organizátori:

Liptovské kultúrne stredisko v Liptovskom Mikuláši, Žilinský samosprávny kraj

Centrum voľného času Elán a Katolícka univerzita v Ružomberku

VYHLÁSENIE

K POSTUPOVEJ SÚŤAŽI HVIEZDOSLAVOV KUBÍN 2021

Z dôvodu stále pretrvávajúcej nepriaznivej situácie s pandémiou Národné osvetové centrum v Bratislave povoľuje realizáciu školských a obvodných kôl **v alternatívnej forme**: priamym odporúčaním, online formou či záznamom.

Priame odporúčanie – učitelia/pedagógovia – členovia odbornej poroty na základe dohody priamo odporúčia recitátorov bez fyzického vypočutia výkonu, čiže minuloročných víťazov školských kôl detských recitátorov 1. a 2. a 3. kategórie v prednese poézie a prózy, ktorí nemali možnosť sa prezentovať na vyššom kole súťaže – v okresnom kole HK 2020.

Online forma - učitelia/pedagógovia – členovia odbornej poroty vypočujú si vybraných recitátorov z jednotlivých tried dištančne – online formou v prípade recitátorov 4. kategórie v prednese poézie a prózy a na základe nej vyberú postupujúcich recitátorov do okresného kola.

Neplatí pre dospelých recitátorov 5. kat., tí sa prihlasujú priamo do okres./krajského kola.

Záznam – v prípade, že na školách nie je technicky možné uskutočniť s recitátormi online formu, postupujúci recitátori z jednotlivých ročníkov zaznamenajú svoj výkon prostredníctvom mobilu (príp. videozáznamu kamerou). Záznamy vyhodnotia vybraní učitelia/pedagógovia – členovia odbornej poroty a tí určia postupujúcich víťazov školských kôl do okresného kola súťaže. V tomto prípade je potrebné dbať na kritéria hodnotenia prednesu, nie záznamu ako takého.

Termín konania:

25. marca 2021 - I. a II. kategória v prednese poézie a prózy

26. marca 2021 - III. a IV. až V. kategória v prednese poézie a prózy

V tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie detí, mládeže a dospelých – miesto a termín bude stanovené po vzájomnej dohode vyhlasovateľa okresného kola súťaže a prihláseného kolektívu.

Miesto konania:

Katolícka univerzita v Ružomberku - Filozofická fakulta na 1. poschodí.

8. 30 - prezentácia všetkých recitátorov a členov odbornej poroty na 1. poschodí FF KU.

9. 00 - slávnostné otvorenie okresnej súťaže 67. ročníka HK 2021

9. 20 - 12. 30 hod.

- vlastná súťaž
- rozbor recitovaných ukážok členmi odbornej poroty
- slávnostné vyhlásenie výsledkov

14. 00 - predpokladaný čas ukončenia podujatia.

Všeobecná charakteristika

Okresné kolo Hviezdoslavovho Kubína - **je postupové kolo** najstaršej a najprestížnejšej súťaže v oblasti umeleckého prednesu poézie a prózy a tvorby recitačných kolektívov a divadiel poézie.

Súťaž je určená deťom, mládeži a dospelým.

Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená.

Súťaž sa koná **každý rok**.

Ciele súťaže

Hlavným cieľom súťaže je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko-odborný rast kolektívov a jednotlivcov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie umeleckej tvorby v oblasti umeleckého prednesu a divadla poézie.

Štruktúra súťaže:

Súťaž má postupový charakter a je **viacstupňová**.

Základným stupňom súťaže je triedne kolo. Víťaz triedneho kola postupuje do školského kola, potom do obvodného, **okresného kola**. Z okresného kola postupujú víťazi do krajských súťaží. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.

Súťaž na vyšších stupňoch pozostáva zo súťažných vystúpení, interného hodnotenia poroty, odborného seminára a môže byť obohatená o tvorivé dielne alebo iné aktivity.

Súťažné kategórie :

Súťaž jednotlivcov

Vo všetkých kategóriách **sa súťaží osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy.**

Umelecký prednes detí:

I. kategória

- **žiaci 2. – 4. ročníka** základných škôl a základných umeleckých škôl vo veku 7 – 10 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

II. kategória

- **žiaci 5. – 6. ročníka** základných škôl a prímy (1. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci ZUŠ vo veku 10 – 12 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **5 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **6 minút**.

III. kategória

- **žiaci 7. – 9. ročníka** základných škôl a sekundy, tercie, kvarty (2. – 4. ročníka) osemročných gymnázií a žiaci ZUŠ vo veku 12 – 15 rokov,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **6 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **8 minút**.

Umelecký prednes mládeže:

IV. kategória

- **žiaci 1. – 4. ročníka stredných škôl**, 5. – 8. ročníka osemročných a bilingválnych gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane¹,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

Umelecký prednes dospelých:

V. kategória

- **študenti vysokých škôl** bez ohľadu na vek, žiaci 5. – 6. ročníka konzervatórií a **dospelí od 20 rokov**²,
- umelecký prednes **poézie** maximálne **8 minút**,
- umelecký prednes **prózy** maximálne **10 minút**.

Súťaž kolektívov

I. kategória

- **detské** recitačné kolektívy a divadlá poézie,
- vek účinkujúcich členov súboru **do 15 rokov**.

II. kategória

- divadlá poézie a recitačné kolektívy **mládeže a dospelých**,
- vek účinkujúcich členov súboru **nad 15 rokov**.

PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

Prihlasovanie

Na súťaži sa môžu zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy inscenujúce literárne texty.

Žiaci I. – III. kategórie a recitátori IV. kategórie majú právo prihlásiť sa do triedneho, resp. školského kola v škole, ktorú navštevujú. Deti v domácom vzdelávaní sa prihlasujú do súťaže kmeňovej, resp. skúšobnej školy alebo základnej umeleckej školy. Ak sa školské kolá v uvedených školách nekonajú, môže pre nich základné kolo organizovať príslušné občianske združenie. Individuálne problémy rieši Národné osvetové centrum. **Organizátori školských kôl prihlasujú víťazných postupujúcich recitátorov do vyššieho kola súťaže prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:** <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit> Pri prihlásení recitátorov sa uvádzajú len základné údaje a v prípade postupu do krajského kola systém vyzve zodpovednú osobu na doplnenie informácií do prihlášok.

Ak sa školské kolá na stredných školách nekonajú, recitátori IV. a V. kategórie majú právo prihlásiť sa do súťaže okresného kola podľa miesta bydliska alebo školy/pracoviska. **Títo recitátori sa prihlasujú do súťaže samostatne prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:** <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>

Kolektívy sa prihlasujú do okresných kôl podľa miesta svojho pôsobenia prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:

<http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit> Prihlasuje ich vedúci alebo zriaďovateľ súboru.

2 Záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola.

3 Záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola.

4 Medzi stupňami súťaže môže kolektív v súťažnom vystúpení robiť úpravy na základe odporúčaní odbornej poroty.

V prípade, že sa nemení veková kategória, tak: recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoštátnej súťaži a prehliadke Hviezdoslavov Kubín v predchádzajúcom roku, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku do súťaže v krajskom kole. Podobne tí, čo sa zúčastnili na krajskom kole, môžu nastúpiť v okresnom kole. Tí, čo sa zúčastnili na okresnom kole, môžu nastúpiť do školského kola. **V prípade, že recitátor mení vekovú kategóriu (postupuje do vyššej) začína súťaž v základnom kole.**

Základné (školské) kolá zorganizujú školy v okrese Ružomberok podľa pokynov vyhlásených NOC v Bratislave a uskutočnia ich do 10. marca 2021.

Detských recitátorov nastupujúcich do okresného kola prihlasujú školy prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke Národného osvetového centra:

<http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>.

Prihlasujú ich do **okresného kola 67. ročníka Hviezdoslavovho Kubína 2021 v Ružomberku najneskôr do 12. marca 2021.**

Súťažné podmienky

Súťaž sa koná v prednese slovenskej a svetovej básnickej a prozaickej (nie dramatickej) literatúry v slovenskom jazyku.

Recitátori a kolektívy prechádzajú všetkými stupňami súťaže **s tým istým textom a s tou istou inscenáciou hry**, ktorými sa prezentujú v základnom stupni súťaže./⁴

Recitátor je povinný **prednášať text naspamäť**.

Do súťaže **nemožno vstúpiť s textom**, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hviezdoslavov Kubín už vystúpil, alebo s ktorým získal umiestnenie na celoslovenských kolách iných recitátorských súťaží (Šaliarsky Matko, Beniakové Chynorany, Vansovej Lomnička, Naša Vansovej Lomnička, Timravina studnička, ... a Slovo bolo u Boha, Dilogova Trstená a ďalšie).

Výnimkou sú recitátorky a recitátori I. – III. kategórie, ktorých súťaže boli v roku 2020 zrušené.

Podmienkou účasti jednotlivcov je **elektronické spracovanie súťažného textu prednesu vo formáte Word**, ktorý pripája ako prílohu v elektronickom prihlasovaní. V texte treba zachovať grafické členenie veršov a strof, odsekov podľa knižného alebo časopiseckého vydania. Na súťažný text je potrebné uviesť **meno recitátora, autora, prekladateľa, názov a zdroj textu, prípadne upravovateľa textu a meno/á pedagóga/lektora, s ktorým recitátor na texte pracoval**.

Súbory sa **nemôžu zúčastniť na súťaži s inscenáciou**, s ktorou vstúpili do inej súťaže garantovanej Národným osvetovým centrom, ani s inscenáciou, s ktorou už súťažili na Hviezdoslavovom Kubíne v minulosti.

Podmienkou účasti kolektívu je zaslanie **elektronicky spracovaného scenára** inscenácie s uvedením autorov a prekladateľov textov, ako aj tvorcov inscenácie vo formáte Word.

Text sa vkladá ako príloha do elektronického prihlasovania.

Hodnotenie súťaže

Na okresnom kole súťaže porota udeľuje jedno **1. miesto**. Nasledujúce **2. a 3. miesto** môže byť znásobené. Jednotlivec alebo kolektív umiestnený na 1. mieste postupuje do krajského kola súťaže./⁵

V odôvodnených prípadoch môže porota udeliť **čestné uznania, prípadne špeciálne ceny**.

⁵ Na nižšom stupni súťaže môže porota v prípade vynikajúcich výkonov inscenácií odporučiť na postup aj 2. miesto. Organizátor vyššieho kola súťaže, v prípade celoštátneho kola Národné osvetové centrum, spolu s ďalšími odborníkmi rozhodnú podľa koncepcie a možností, či je možné návrhy prijať.

Odborná porota

Odbornú porotu okresného kola súťaže v okrese Ružomberok na návrh Liptovského kultúrneho strediska menuje riaditeľ Centra voľného času ELÁN v Ružomberku. Na okresnej úrovni spracúva a odovzdáva organizátorom výsledky súťaže vo forme **protokolu a hodnotiacu správu**, ktorá obsahuje odbornú analýzu a zdôvodnenie rozhodnutia poroty, **predseda alebo predsedom poverení členovia poroty**.

Postup do vyššieho kola súťaže

Recitátori / kolektív umiestnení na 1. mieste v okresnom kole súťaže HK postupujú do krajského kola súťaže Vajanského Martin v Martine

Krajské kolo súťaže HK VAJANSKÉHO MARTIN sa uskutoční 3. - 5. mája. 2021 v Martine.

3. mája 2021 – súťaž detských recitátorov I. – II. kategória, začiatok 8.30 hod.

4. mája 2021 – súťaž III. a IV. a V. kategória, stredošk. a dospelých recitátorov, začiatok o 9.00 hod.

5. mája 2021 – súťaž divadiel poézie a recitačných kolektívov - začiatok o 9.00 hod. v SKD

Víťazi okresného kola súťaže v jednotlivých kategóriách a žánroch sa zúčastnia vyššieho krajského kola súťaže HK na náklady organizátora podujatia Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine. Pozvánku do krajskej súťaže zasiela organizátor podujatia - Turčianske kultúrne stredisko v Martine.

Celoštátne kolo súťaže 67. ročník Hviezdoslavovho Kubína sa uskutoční **23. - 26. júna 2020** v Dolnom Kubíne.

Ocenenie

Organizátori súťaže na návrh odbornej poroty udelia diplomy a prípadne iné vecné ceny na prvých troch miestach v každej kategórii a v žánroch (poézia a próza).

Výsledky súťaže

Slávnostné vyhlásenie výsledkov **okresného kola** súťaže HVIEZDOSLAVOV KUBÍN 2021 sa uskutoční po ukončení súťažnej časti samostatne v jednotlivých kategóriách a žánroch v priestoroch, kde prebiehala súťaž. Celkové vyhodnotenie okresného kola súťaže bude zverejnené na www.lks.sk a elektronicky zaslané na všetky zúčastnené školy v regióne Liptova max. do 10 dní po skončení súťaže.

Víťazi v jednotlivých kategóriách (I. – IV. – V.) a v jednotlivých žánroch (poézia, próza) sa môžu zúčastniť tvorivej dielne, ktorej hlavným cieľom je príprava recitátorov na krajské kolo súťaže pod odborným lektorským vedením. Tvorivá dielňa sa uskutoční organizovane len pri nadpolovičnej väčšine prihlásených záujemcov – postupujúcich recitátorov z 1. miesta v dohodnutom termíne po skončení okresného kola súťaže.

Miesto: **v Centre voľného času EKLÁN v Ružomberku** - Plavisko, prípadne v inom dohodnutom priestore v čase od 9.00 hod.

Finančné zabezpečenie:

Na náklady Centra voľného času ELÁN v Ružomberku je zabezpečená odborná porota, občerstvenie pre odbornú porotu a knižné alebo iné vecné ceny pre ocenených súťažiacich.

Liptovské kultúrne stredisko v Liptovskom Mikuláši organizačne zabezpečuje účasť recitátorov (víťazov) z jednotlivých kategórií **na krajskom kole súťaže Vajanského Martin v Martine**.

Finančné náklady spojené s dopravou zabezpečuje organizátor krajského kola súťaže Turčianske kultúrne stredisko v Martine.

Záverečné ustanovenie

1./ Prípadné zmeny, doplnenia a spresnenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.

2./ Súťaž nie je realizovaná za účelom dosiahnutia zisku.

- 3./ V dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusí byť súťažiaci prijatý do súťaže, alebo môže byť zo súťaže vyradený.
- 4./ Počas celého priebehu podujatia sú všetci súťažiaci k dispozícii vyhlasovateľovi a môžu byť podľa potrieb využití na prezentačné a spoločenské sprievodné aktivity v mieste konania súťaže i v blízkom okolí.
- 5./ Deti sú povinné prísť na súťaž v sprievode dospelého osoby (choreografa, pedagóga, vedúceho súboru, rodiča alebo inej dospelého osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného, či sociálneho charakteru.
- 6./ Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasujú, že ich súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nezasahuje práv a právom chránených záujmov tretích osôb.
- 7./ Súťažiaci dávajú prihlásením do súťaže súhlas Národnému osvetovému centru, Liptovskému kultúrnemu stredisku v Liptovskom Mikuláši a Centru voľného času ELÁN v Ružomberku na vyhotovenie audiovizuálnych diel svojho súťažného vystúpenia na účely archivácie, zaradenia do databázy, propagácie a vzdelávacie účely.
- 8./ Súťažiaci vyhlasujú, že sa oboznámili s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré je dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.

Prílohy k propozíciám

Príloha č. 1 – **Protokol o udelení cien a výsledkov** súťaže a prehliadky (vyplňa organizátor daného stupňa súťaže).

Príloha č. 2 – **Hodnotiaca správa pre porotcov** (vyplňa predseda poroty alebo poverení členovia poroty).

Kontakt – bližšie informácie:

PhDr. Eva Štofčíková
odborný metodik Liptovského kultúrneho strediska v Liptovskom Mikuláši
044/ 55 22 981, 0903 811 712
osvetalm@vuczilina.sk

Kritériá hodnotenia:

[v kategórii umeleckého prednesu súťaže jednotlivcov:](#)

- a./ dramaturgická príprava predlohy
- **vhodnosť výberu textu** podľa veku a typu recitátora,
 - myšlienková a umelecká **náročnosť predlohy**,
 - **originalita a objavnosť** predlohy,
 - **správne pochopenie obsahu** a zmyslu textu,
 - **rozbor, členenie a úprava** predlohy,
 - **vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí** textu,
 - **aktuálny výklad** recitovaného textu;

b./ tvorivosť a osobnostný prístup recitátora

- **schopnosť vnútorného videnia a** cítenia recitátora,
- **schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja** k textu,
- **hlasová a rečová technika** recitátora,
- **originalita a kultivovanosť** rečového prejavu a vystupovania,
- **tvorivá práca** s recitátorskými výrazovými prostriedkami,
- funkčnosť použitia **slovných a mimoslovných prostriedkov**,
- **výstavba, gradácia a pointovanie** prednesu,
- **miera rozumovej a citovej účasti** na prednese;

c./ pôsobivosť prednesu na poslucháča

- **zacielenosť** na poslucháča a kontakt s ním,
- **presvedčivosť** interpretácie,
- pôsobenie recitátora **ako osobnosti**,
- **originálnosť recitátora** a jeho výkonu.

[v kategórii recitačných kolektívov a divadiel poézie:](#)

d./ dramaturgia

- **vhodnosť témy a predlohy** pre kolektív (vek, sociálne a kultúrne zázemie, špecifickosť kolektívu),
- **myšlienková a umelecká náročnosť predlohy**,
- **originalita, novosť a objavnosť** predlohy,
- **spracovanie literárnej predlohy** do scenára (rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy; vystihnúť obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu; vystihnúť aktuálnosti obrazov, myšlienok či formy textu; členenie na party),
- **uplatnenie dramatických zákonitostí** pri tvorbe scenára,
- **harmónia literárnosti a dramatickosti** v scenári,
- **pochoopenie obsahu** a zmyslu predlohy a scenára,
- **aktuálnosť predlohy** a scenára,
- **dramaturgické a pedagogické zámery a ciele**, ich naplnenie v scenári;

e./ javiskové stvárnenie

- **jasnosť a cieľ** režijnej koncepcie,
- **zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov**,
- **členenie, charakter výstavby a temporytmus** inscenácie,
- **hlasová a výrazová úroveň interpretov** (technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru; čistota, výraz, plasticnosť sólových interpretov a zboru; charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru; tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu),

- **pohybové, prípadne choreografické spracovanie** inscenácie (charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu; pohybová úroveň a technika interpretov, realizácia javiskových a choreografických foriem),
- **výtvarné spracovanie** inscenácie (výber, charakter a funkčnosť hmotného – výtvarného – materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a k dramaturgicko-režijnej koncepcii; estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii, výtvarný štýl inscenácie; pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť),
- **koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek;**

f./ zameranosť na diváka

- **komunikatívnosť** inscenácie s divákom,
- **súhra slovného, poetického a dramatického** v inscenácii,
- **originálnosť a jedinečnosť** inscenácie.

Prílohy k propozíciám

Príloha č. 1 – **Protokol o udelení cien a výsledkov** súťaže a prehliadky (vyplní organizátor daného stupňa súťaže).

Príloha č. 2 – **Hodnotiaca správa pre porotcov** (vyplní predseda poroty alebo poverení členovia poroty).